

Szigetkavics Kft. 1239 Budapest, Grassalkovics út 255.

**„Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek
előzetes élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata**

2021

Készítette: Mercsák József László
Szakterülete: élővilágvédelem, tájvédelem
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Tartalom

1. A vizsgált terület és környezete bemutatása.....	3
2. A tervezett bányatelek természeti állapota.....	4
3. Zoológiai felmérés.....	9
4. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése.....	14
5. A tájkép változása, értékelése.....	14
6. A vizsgálat összefoglalása.....	14
7. Felhasznált irodalom.....	15
8. Fényképmelléklet.....	16
9. Egyéb melléklet.....	17

„Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek előzetes élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

1. A vizsgált terület és környéke bemutatása:

Nyékládháza, város az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban, a Hejő csatorna mindkét partján.

A település határa 24,67 km², lakossága 4.876 fő (2015.01.01). Ipari és mezőgazdasági település, jelentős a turizmus, vendéglátás, teljes infrastruktúrával ellátott település.

Földrajzi elhelyezkedés: Nyékládháza, város az Alföld nagytájbán, a Középső-Tisza-mellék középtájbán, a Sajó hordalékkúpja kistájbán, helyezkedik el. Alapkőzete glaciális és alluviális üledékeken képződött homokos vályogon, réti csernozjom és réti öntéstalajok képződtek. A települések tengerszint feletti magassága: 101-125 m.

Klíma adatok:

A napsütés évi összege: 1.900 óra

Az évi felhőzet: 55 %

A derült napok évi száma: 70 nap

A borult napok évi száma: 100 nap

A ködös napok évi száma: 40 nap

Évi középhőmérséklet: 10,0 C°

A fagyos napok száma: 110 nap

Az átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 34,0 C°

Az átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: - 19,0 C°

Évi párányomás: 7,4 mm

A 14 órás légnedvesség évi átlaga: 60 %

Évi csapadékeloszlás: 550 mm

A havas napok évi száma: 25 nap

A szélirányok évi gyakorisága (*Újszentmargita állomás adatai*): É-ÉK-D-DNy-Ny-K-ÉNy-DK

A tengerszinti légnyomás: 1016,6 hPa

A tervezett bányatelek és környezete

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek Mályi Üdülőtelep szélétől, légvonalban 1,0 km-re, Nyékládházától északkeletre, légvonalban 0,6 km-re helyezkedik el a Hejő csatorna (*patak*) részben mindkét, részben a bal partján, ipari (*Nyékládháza VI.- kavics*) és mezőgazdasági környezetben.

A tervezett bányatelek: 159 ha 9015 m², az általam vizsgált terület nagysága: kb. 200 ha, tengerszint feletti magassága: 101-103 m.

Védettségek: a Hejő csatorna az Országos Ökológiai Hálózat része, mint „ökológiai folyosó” (019/2 hrsz), védelme érdekében célszerű mindkét part esetében 50-50 m szélességű védősáv érintetlenül hagyása.

Érintett helyrajzi számok: Nyékládháza, 015/1- 4., 019/2., 020/1 1- 4., 021., 022/4-15., 040/1, 041/3-4., 0239/3-6., 0241/1-3.

2. A tervezett bányatelek természeti állapota

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik. A vizsgált bányatelek területe jelenleg a szántóföldi gazdálkodás, a vele járó csapadékvizek elvezetése következtében száraz kultúrterület. Szórványosan fordul elő, inkább a Hejő csatorna keskeny árterülete közelségében kevés nádas társulás, meg a vizes élőhelyekre jellemző fűz-nyár ligeterdő.

A Természetvédelmi Információs Rendszer alapján a tervezett bányatelken és tágabb környezetről, megállapítottam, hogy nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem Natura 2000 terület, a Hejő csatorna keskeny árterülete, része az Országos Ökológiai Hálózatnak, mint „Ökológiai folyosó”.

A területen található növénytársulások, növényfajok

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytársulások uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártársulásait a partok felé nádasok, magassásos zombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltottak fel. Az eredeti társulások ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

Flóratartomány

A terület a Magyar (*Pannóniai*) flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóraidék

Az Alföld flóraidéke (*Eupannonicum*)

Flórajárás

A Tiszavidék flórajárás (*Crisicum*) része.

Vegetáció jellemzése

A vizsgált területeken (*Nyékládháza*) a rendszeres zavarás (*mezőgazdálkodási tevékenység, autópálya építés és használata, kavics kitermelése*) következtében főleg gyomtársulások alakultak ki. A természetközeli, így a Hejő csatorna mentén, tószéleken, vízállásos helyeken, a sekély vizeken, már nem művelt bányákban már mocsári jellegű társulások is kialakultak.

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok

1. Nádas társulások (Phragmitum austrakia Koch 1926)

Ezen belül:

Keskenylevelű gyékényes (*Typhetum angustifoliae* /Soó 1927/ Pignatti 1953)

Nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939)

Széleslevelű gyékényes (*Typhetum latifoliae* G. Lang 1973)

Jellemző növényei:

Kis területet borít a nádas, inkább szálanként fordul elő a nád (*Phragmites australis*), a széleslevelű gyékény (*Typha latifolia*), a keskenylevelű gyékénnyel (*Typha angustifolia*).

2. Puhafaligetek (*Salicion albae* Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958)

Ezen belül:

Fűzligetek (*Leucojo aestivi-Salicetum albae* Kevey in Borhidi & Kevey 1996)

Jellemző növényei:

A fűzligetekben domináns a törékeny fűz (*Salix fragilis*), a fehér fűz (*Salix alba*).

3. Folyóparti füzesek (*Salicetea purpureae* Moor 1958)

Ezen belül:

Csigolya bokorfüzesek (*Rumici crispo-Salicetum purpureae* Kevey in Borhidi & Kevey)

Jellemző növényei:

A társulást alkotó csigolyafűz (*Salix purpurea*) gyakori, hasonlóan a fehér fűz (*Salix alba*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*), a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) és az egy-nyári seprence (*Erigeron annuus*).

4. Mocsári és folyóhordaléki gyomnövényzet (*Bidentetalia tripartiti* Br.-Bl. & R. Tx. ex Klika & Hadac 1944)

Ezen belül:

Farkasfog-borsos keserűfű társulás (*Bidenti-Polygonetum hydropiperis* Lohm. In R. Tx. 1950)

Jellemző növényei:

A víz szegélyét keskeny sávban farkasfogtársulás borít, jellemző faja a subás farkasfog (*Bidens tripartitus*).

5. Bojtorjánosok (*Arction lappae* R. Tx. 1937)

Ezen belül:

Bojtorjános (*Arctietum lappae* Felföldy 1942)

Jellemző növényei:

A bojtorjánosokban található fajokból jellemző a közönséges bojtorján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp.nigra*), az útszéli bogács (*Carduus acanthoides*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a réti lórom (*Rumex obtusifolius*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*) és a pitypang (*Taraxacum officinale*).

6. Útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950)

Ezen belül:

Hamukás (*Berteroetum incanae* Sissingh & Tiedem. In Sissingh 1950)

Mezei aszatos (*Cirsietum lenceolati-arvensis* Morariu 1943)

Jellemző növényei:

Uralkodik a közönséges tarackbúza (*Agropyros repens*), gyakori a közönséges a kis és a pókhálós bojtortján (*Arctium lappa*, *Arctium minus*, *Arctium tomentosum*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra* ssp. *nigra*), a mezei és közönséges aszat (*Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*), a bürök (*Conium maculatum*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*), és a pitypang (*Taraxacum officinalis*).

7. Taposott gyomnövényzet /*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

Domináns az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori és jellemző a lándzsás és nagy útifű (*Plantago lanceolata*, *P. major*).

8. Akácosok (*Robinietae* Jurko ex Hadac & Sefron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akácos (*Bromo sterilis-Robinetum* Pócs 1954)

Jellemző növényei:

Uralkodó az akác (*Robinia pseudo-acacia*), gyakori fajok a gyepürózsa (*Rosa canina*), a meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), a ragadós galaj (*Galium aparine*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a fekete bodza (*Sambucus nigra*).

Növényfajok

TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás Típusok /Borhidi 1993/ feltüntetésével

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	<i>Achillea millefolium</i> L.	közönséges cickafark	TZ	DT
2,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
3,	<i>Agropyron repens</i> (L.) P.B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
4,	<i>Agrostis capillaris</i> L.	cérnatippan	TZ	C

5,	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	réti ecsetpázsit	E	C
6,	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	szőrös disznóparéj	GY	RC
7,	<i>Arctium lappa</i> L.	közönséges bojtorján	GY	W
8,	<i>Aristolochia clematitis</i> L.	farkasalma	GY	W
9,	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) PRESL	franciaperje	TZ	DT
10,	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	fekete üröm	GY	W
11,	<i>Ballota nigra</i> L.	fekete peszterce	GY	W
12,	<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.	hamuka	GY	W
13,	<i>Bromus arvensis</i> L.	mezei rozsnok	GY	W
14,	<i>Bromus erectus</i> HUDS.	sudár rozsnok	E	C
15,	<i>Bromus inermis</i> LEYSS.	árva rozsnok	K	C
16,	<i>Bromus sterilis</i> L.	meddő rozsnok	GY	RC
17,	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) ROTH	siskanádtippan	TZ	RC
18,	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R. BR.	sövényszulák	K	DT
19,	<i>Camelina microcarpa</i> ANDRZ.	kis gomborka	GY	W
20,	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) MEDIC.	pásztortáska	GY	W
21,	<i>Carduus acanthoides</i> L.	útszéli bogáncs	GY	W
22,	<i>Carex acutiformis</i> EHRH.	mocsári sás	E	C
23,	<i>Carex riparia</i> CURT.	parti sás	E	C
24,	<i>Centaurea micranthos</i> S. C. GMEL.	útszéli imola	TZ	DT
25,	<i>Chenopodium album</i> L.	fehér libatop	GY	RC
26,	<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) BERNH.	gilisztaűző varádics	K	W
27,	<i>Cichorium intybus</i> L.	mezei katángkóró	GY	W
28,	<i>Cirsium arvense</i> (L.) SCOP.	mezei aszat	GY	RC
29,	<i>Conium maculatum</i> L.	foltos bürök	GY	RC
30,	<i>Consolida regalis</i> S. F. GRAY	mezei szarkaláb	GY	W
31,	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	apró szulák	GY	RC
32,	<i>Dactylis glomerata</i> L.	csomós ebír	TZ	DT
33,	<i>Daucus carota</i> L.	murok	TZ	DT
34,	<i>Descurainia sophia</i> (L.) WEBB	sebforrasztófű	GY	W
35,	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	borzas füzike	K	DT
36,	<i>Equisetum arvense</i> L.	mezei zsurló	GY	DT
37,	<i>Erigeron canadensis</i> L.	betyárkóró	GY	AC
38,	<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	farkaskutyatej	GY	DT
39,	<i>Festuca pratensis</i> HUDS.	réti csenkesz	E	C
40,	<i>Galium aparine</i> L.	ragadós galaj	GY	W
41,	<i>Glechoma hederacea</i> L.	kerek repkény	K	DT
42,	<i>Humulus lupulus</i> L.	felfutó komló	TZ	DT
43,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
44,	<i>Lemna minor</i> L.	apró békalencse	E	NP
45,	<i>Leunorus cardiaca</i> L.	szúrós gyöngyajak	GY	W
46,	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R. BR.	mezei zsázsa	GY	DT
47,	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	közönséges gyújtóványfű	TZ	W
48,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
49,	<i>Lythrum salicaria</i> L.	réti füzény	K	G
50,	<i>Matricaria maritima</i> L. ssp. <i>inodora</i> (L.) SOÓ	ebszékfű	GY	W
51,	<i>Melandrium album</i> (MILL.) GARCKE	fehér mécsvirág	GY	W
52,	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) PALL.	orvosi somkóró	TZ	W
53,	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) HILL	parlagi nefelejcs	GY	DT

54,	<i>Pastinaca sativa</i> L. subsp. <i>pratensis</i> (PERS.) CELAK.	pasztinák	TZ	DT
55,	<i>Phragmites australis</i> (CAV.) TRIN.	nád	E	C
56,	<i>Plantago lanceolata</i> L.	lándzsás útifű	TZ	DT
57,	<i>Plantago major</i> L.	nagy útifű	GY	W
58,	<i>Poa annua</i> L.	egynyári perje	GY	RC
59,	<i>Poa nemoralis</i> L.	ligeti perje	TZ	C
60,	<i>Poa pratensis</i> L.	réti perje	K	G
61,	<i>Ranunculus acris</i> L.	réti boglárka	TZ	G
62,	<i>Rosa gallica</i> L.	parlagi rózsza	K	G
63,	<i>Rubus caesius</i> L.	hamvas szeder	TZ	DT
64,	<i>Rumex crispus</i> L.	fodros lórum	TZ	W
65,	<i>Salix alba</i> L.	fehér fűz	E	C
66,	<i>Salix purpurea</i> L.	csigolyafűz	E	C
67,	<i>Salvia nemorosa</i> L.	ligeti zsálya	K	DT
68,	<i>Sambucus ebulus</i> L.	földi bodza	GY	W
69,	<i>Sambucus nigra</i> L.	fekete bodza	GY	DT
70,	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.B.	zöldes muhar	GY	W
71,	<i>Silene vulgaris</i> (MÖNCH) GARCKE	hólyagos habszegfű	K	DT
72,	<i>Sium latifolium</i> L.	széleslevelű békakorsó	K	G
73,	<i>Solanum nigrum</i> L.	fekete csucsor	GY	W
74,	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	szelíd csorbóka	GY	W
75,	<i>Stenactis annua</i> (L.) NEES	egynyári seprence	TZ	AC
76,	<i>Symphytum officinale</i> L.	fekete nadálytő	K	G
77,	<i>Taraxacum officinale</i> WEBER EX WIGGERS	pongyola pitypang	GY	RC
78,	<i>Tragopogon orientalis</i> L.	közönséges bakszakáll	TZ	DT
79,	<i>Trifolium pratense</i> L.	réti here	TZ	DT
80,	<i>Trifolium repens</i> L.	fehér here	TZ	DT
81,	<i>Tussilago farfara</i> L.	martilapu	TZ	DT
82,	<i>Typha latifolia</i> L.	bodnározó gyékény	E	C
83,	<i>Urtica dioica</i>	nagy csalán	TZ	DT
84,	<i>Verbascum phlomoides</i> L.	szőszös ökőrfarkkóró	TZ	W
85,	<i>Vicia cracca</i> L.	kaszanyűgbükköny	TZ	DT
86,	<i>Viola arvensis</i> MURR.	mezei árvácska	GY	W

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U
fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
társulásalkotó fajok	E
kísérő fajok	K
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
zavarástűrő fajok	TZ
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
gyomfajok	GY

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0 %
fokozottan védett fajok	KV	0	0 %
védett fajok	V	0	0 %
társulásalkotó fajok	E	10	12,0 %
kísérő fajok	K	11	14,0 %
pionír fajok	TP	0	0 %
II. Degradációra utaló			
zavarástűrő fajok	TZ	25	30,0 %
adventív fajok	A	0	0 %
gazdasági növények	G	0	0 %
gyomfajok	GY	39	44,0 %
Összesen:		86 faj	100 %

A táblázatban érintett természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (14,0 %), majd a társulásalkotó fajok követik (12,0 %)-ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (44,0 %), majd a zavarástűrő fajok (30,0 %)-ban.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív, pionír, gazdasági növényfaj.

3. Zoológiai felmérés

A botanikai és zoológiai adatokat mind a négy évszakban gyűjtöttem a területen és környezetében a szakértő munkáim során, ezeket az adatokat és tapasztalatokat beépíttem a szakértői munkámba. adatgyűjtéseim időpontjai: 2014.05.10., 2016.07.18., 2017.05.23., 2015.08.12., 2018.07.03., 2020.12.02., 2020.09.08., 2017.06.26., 2017.08.21., 2018.05.06., 2020.11.04., 2020.11.21., 2012.05.09., 2016.04.07., 2021.04.16.-án, 2021.05.12.-én.

GERINCESEK - VERTEBRATA
KÉTÉLTŰEK - AMPHIBIA
FARKOS KÉTÉLTŰEK - CAUDATA

HÜLLŐK - REPTILIA

Szalamandrafélék - <i>Lacertidae</i>		
Tarajos göte – <i>Triturus cristatus</i>	védett	gyakori faj
Pettyes göte – <i>Triturus vulgaris</i>	védett	gyakori faj

BÉKÁK - ANURA

Korongnyelvűbéka-félék- <i>Discoglossidae</i>		
Vöröshasú unka – <i>Bombina bombina</i>	védett	gyakori faj

Varangyfélék - <i>Bufo</i>		
Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett	gyakori faj
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett	gyakori faj

Levelibéka-félék - <i>Hylidae</i>		
Zöld levelibéka – <i>Hyla arborea</i>	védett	gyakori faj

Valódibéka-félék - <i>Ranidae</i>		
Kecskebéka – <i>Rana esculenta</i>	védett	gyakori faj
Tavi béka – <i>Rana ridibunda</i>	védett	gyakori faj
Mocsári béka – <i>Rana arvalis</i>	védett	gyakori faj
Erdei béka – <i>Rana dalmatina</i>	védett	gyakori faj

HÜLLŐK - REPTILIA

Nyakörvösgyíkfélék - <i>Lacertidae</i>		
Fürge gyík – <i>Lacerta agilis</i>	védett	gyakori faj

KÍGYÓK - SERPENTES

Valódi siklófélék - <i>Colubridae</i>		
Vízisikló – <i>Natrix natrix</i>	védett	gyakori faj

MADARAK - AVES

VÖCSÖKALAKÚAK - CICONIIFORMES

Vöcsökfélék - <i>Podicipitidae</i>		
Kis vöcsök – <i>Podiceps ruficollis</i>	védett	gyakori faj
Feketenyakú vöcsök – <i>Podiceps nidricollis</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Búbos vöcsök – <i>Podiceps cristatus</i>	védett	gyakori faj
Vörösnakú vöcsök – <i>Podiceps griseigena</i>	fokozottan védett	gyakori faj

GÖDÉNYALAKÚAK - PELECANIFORMES

Kárókatonafélék - <i>Phalacrocoracidae</i>		
Kárókatona – <i>Phalacrocorax carbo</i>	védett	gyakori faj

GÓLYAALAKÚAK - CICONIIFORMES

Gémfélék - <i>Ardeidae</i>		
Szürkegém – <i>Ardea cinerea</i>	nem védett	gyakori faj
Vörös gém – <i>Ardea purpurea</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Kis kócsag – <i>Egretta garzetta</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Bakcsó – <i>Nycticorax nycticorax</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Pocgém – <i>Ixobrychus exilis</i>	fokozottan védett	ritkuló faj

Gólyafélék - <i>Ciconiidae</i>		
Fehér gólya – <i>Ciconia ciconia</i>	fokozottan védett	gyakori faj

LÚDALAKÚAK - ANSERIFORMES

Récefélék - <i>Anatidae</i>		
Bütykös hattyú – <i>Cygnus olor</i>	védett	gyakori faj

Nyári lúd – <i>Anser anser</i>	védett	gyakori faj
Tőkés réce – <i>Anas platyrhynchos</i>	nem védett	gyakori faj
Böjti réce – <i>Anas querquedula</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Barátréce – <i>Aythya ferina</i>	védett	gyakori faj

SÓLYOMALAKÚAK – FALCONIFORMES

Vágómadár-félék – <i>Accipitridae</i>		
Karvaly – <i>Accipiter nisus</i>	védett	gyakori faj
Egerszöly – <i>Buteo buteo</i>	védett	gyakori faj
Kékes rétihéja – <i>Circus cyaneus</i>	védett	gyakori faj
Barna rétihéja – <i>Circus aeruginosus</i>	védett	gyakori faj

Sólyomfélék – <i>Falconidae</i>		
Kabasólyom – <i>Falco subbuteo</i>	védett	gyakori faj
Kis sólyom – <i>Falco columbarius</i>	védett	gyakori faj
Kék vércse – <i>Falco vespertinus</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Vörös vércse – <i>Falco tinnunculus</i>	védett	gyakori faj

TYÚKALAKÚAK - GALLIFORMES

Fácánfélék - <i>Phasianidae</i>		
Fácán – <i>Phasianus colchicus</i>	nem védett	gyakori faj

DARUALAKÚAK - GRUIFORMES

Guvatfélék - <i>Rallidae</i>		
Vízityúk – <i>Gallinula chloropus</i>	védett	gyakori faj
Szárcsa – <i>Fulica atra</i>	védett	gyakori faj

LILEALAKÚAK - CHARADRIIFORMES

Lilefélék - <i>Charadriidae</i>		
Bíbic – <i>Vanellus vanellus</i>	védett	gyakori faj
Kis lile – <i>Charadrius dubius</i>	védett	itt gyakori faj
Sirályfélék - <i>Laridae</i>		
Dankasirály – <i>Larus ridibundus</i>	védett	gyakori faj

GALAMBALAKÚAK - COLUMBIFORMES

Galambfélék - <i>Columbidae</i>		
Örvös galamb – <i>Columba palumbus</i>	nem védett	gyakori faj
Vadgerle – <i>Streptopelia turtur</i>	védett	gyakori faj
Balkáni gerle – <i>Streptopelia decaocto</i>	nem védett	gyakori faj

KAKUKALAKÚAK - CUCULIFORMES

Kakukfélék - <i>Cuculidae</i>		
-------------------------------	--	--

Kakuk – <i>Cuculus canorus</i>	védett	gyakori faj
--------------------------------	--------	-------------

HARKÁLYALAKÚAK - PICIFORMES

Harkályfélék - <i>Picidae</i>		
Zöld küllő – <i>Picus viridis</i>	védett	gyakori faj
Nagy fakopáncs – <i>Denrocopos maior</i>	védett	gyakori faj
Balkáni fakopáncs – <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett	gyakori faj

VERÉBALAKÚAK - PASSERIFORMES

Pacsirtafélék - <i>Alaudidae</i>		
Búbospacsirta – <i>Galerida cristata</i>	védett	gyakori faj
Mezei pacsirta – <i>Alauda arvensis</i>	védett	gyakori faj

Fecskefélék - <i>Hirundinidae</i>		
Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett	gyakori faj
Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett	gyakori faj
Parti fecske – <i>Riparia riparia</i>	védett	gyakori faj

Varjúfélék – <i>Corvidae</i>		
Holló – <i>Corvus corax</i>	védett	gyakori faj
Dolmányos varjú – <i>Corvus cornix</i>	nem védett	gyakori faj
Vetési varjú – <i>Corvus frugilegus</i>	védett	gyakori faj
Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett	gyakori faj
Szajkó – <i>Garrulus glandarius</i>	nem védett	gyakori faj

Cinegefélék – <i>Paridae</i>		
Kék cinege – <i>Parus caeruleus</i>	védett	gyakori faj
Szécinege – <i>Parus major</i>	védett	gyakori faj

Ökörszemfélék - <i>Troglodytidae</i>		
Ökörszem – <i>Troglodytes troglodytes</i>	védett	gyakori faj

Rigófélék – <i>Turdidae</i>		
Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett	gyakori faj
Fenyőrigó – <i>Turdus pilaris</i>	védett	gyakori faj
Házi rozsdafarkú – <i>Phoenicurus ochruros</i>	védett	gyakori faj
Vörösbegy – <i>Erithacus rubecula</i>	védett	gyakori faj

Poszátafélék – <i>Sylviidae</i>		
Berki tücsökmadár – <i>Lucustella fluviatilis</i>	védett	gyakori faj
Nádi tücsökmadár – <i>Lucustella luscinioides</i>	védett	gyakori faj
Nádirigó – <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	védett	gyakori faj
Cserregő nádiposzáta – <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	védett	gyakori faj
Énekes nádiposzáta – <i>acrocephalus palustris</i>	védett	gyakori faj
Foltos nádiposzáta – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	védett	gyakori faj
Mezei poszáta – <i>Sylvia communis</i>	védett	gyakori faj
Kis poszáta – <i>Sylvia curruca</i>	védett	gyakori faj
Csilpcsálp füzike – <i>Phylloscopus collybita</i>	védett	gyakori faj

Billegetőfélék – <i>Motacillidae</i>		
Barázdabillegető – <i>Motacilla alba</i>	védett	gyakori faj
Sárga billegető – <i>Motacilla flava</i>	védett	gyakori faj

Gébicsfélék – <i>Laniidae</i>		
Kis őrgébics – <i>Lanius minor</i>	védett	gyakori faj
Tövisszúró gébics – <i>Lanius collurio</i>	védett	gyakori faj

Seregélyfélék – <i>Sturnidae</i>		
Seregély – <i>Sturnus vulgaris</i>	eu védett	gyakori faj

Verébfélék – <i>Passeridae</i>		
Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	eu védett	gyakori faj
Mezei veréb – <i>Passer montanus</i>	védett	gyakori faj
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj

Pintyfélék – <i>Fringillidae</i>		
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj
Csicsörke – <i>Serinus serinus</i>	védett	gyakori faj
Erdei pinta – <i>Fringilla coelebs</i>	védett	terjedőben

EMLŐSÖK – MAMMALIA
ROVAREVŐK – INSEktivORA

Cickányfélék – <i>Soricidae</i>		
Mezei cickány – <i>Crocidura leucodon</i>	védett	gyakori faj

Vakondfélék - <i>Talpidae</i>		
Közönséges vakond – <i>Talpa europaea</i>	védett	gyakori faj

RAGADOZÓK - CARNIVORA

Menyétfélék - <i>Mustelidae</i>		
Menyét – <i>Mustella nivalis</i>	nem védett	gyakori faj

RÁGCSÁLÓK - RODENTIA

Egérfélék - <i>Muridae</i>		
Pocokformák - <i>Arvicolninae</i>		
Mezei pocok – <i>Microtus arvalis</i>	nem védett	gyakori faj

NYÚLALAKÚAK- LAGOMORPHA

Nyúlfélék - <i>Leporidae</i>		
Mezei nyúl – <i>Lepus europaeus</i>	nem védett	gyakori faj

4. A területen megfigyelt állatfajok jellemzése

A felmérések időpontjában az állatfajok szaporodási, fiókanevelési, vonulási, táplálkozási szokásait is meg tudtam figyelni.

Megvizsgáltam az egész tervezett bányatelket és környezetét, a területen nem találhatók telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) amelyek fészkelhetnek.

5. A tájkép változása, értékelése

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik

A rendelkezésemre álló „Tájrendezési előterv” szerint (*Szigetkavics Kft. Tájrendezési előterve*) elkészítette annak ütemezését.

A már nem működő tavak vizes élőhelyé alakítása, partvonal lekerekítése, sekély vizű part-szélek kialakítása a rekultiváció legfontosabb része. Mindezeket már a művelés során folyamatosan lehet végezni a tervezett humuszlerakók, közlekedési (*szállítási*) útvonalak célszerű elhelyezésével. A szállítási útvonal már kiépített, itt történik a Nyékládháza VI.-kavics védő-nevű bányatelekről itt történik az M30 autópályára történő szállítás. A rekultiváció után a vi-zes élőhelyek kialakítása mellett parti horgászatra tervezik kialakítani a tavakat. Folyamatosan szükséges a tavak közötti és parti területek őshonos fajokkal (*fűznyár ligeterdő*) erdősíteni, fásítani. A művelés során fontos a víz minősége védelme, mindennemű szennyezés megelőzése.

6. A vizsgálat összefoglalása

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek Mályi Üdölőtelep szélétől, légvonalban 1,0 km-re, Nyékládházától északkeletre, légvonalban 0,6 km-re helyezkedik el a Hejő csatorna (*patak*) részben mindkét, részben a bal partján, ipari (*Nyékládháza VI.- kavics*) és mezőgazdasági környezetben.

A tervezett bányatelek: 159 ha 9015 m², az általam vizsgált terület nagysága: kb. 200 ha, tengerszint feletti magassága: 101-103 m.

Védettségek: a Hejő csatorna az Országos Ökológiai Hálózat része, mint „ökológiai folyosó” (*019/2 hrsz.*), védelme érdekében célszerű mindkét part esetében 50-50 m szélességű védősáv érintetlenül hagyása.

Érintett helyrajzi számok: Nyékládháza, 015/1- 4., 019/2., 020/1 1- 4., 021., 022/4-15., 040/1, 041/3-4., 0239/3-6., 0241/1-3.

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik. A vizsgált bányatelek területe jelenleg a szántóföldi gazdálkodás, a vele járó csapadékvizek elvezetése következtében száraz kultúrterület. Szórványosan fordul elő, inkább a Hejő csatorna keskeny árterülete közelségében kevés nádas társulás, meg a vizes élőhelyekre jellemző fűz-nyár ligeterdő.

A Természetvédelmi Információs Rendszer alapján a tervezett bányatelken és tágabb környezetéről, megállapítottam, hogy nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem Natura 2000 terület, a Hejő csatorna keskeny árterülete, része az Országos Ökológiai Hálózatnak, mint „Ökológiai folyosó”.

A vizsgált, tervezett bányatelken a természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (14,0 %), majd a társulásalkotó fajok követik (12,0 %)- ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (44,0 %), majd a zavarástűrő fajok (30,0 %)- ban.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív, pionír, gazdasági növényfaj.

A felmérések időpontjában az állatfajok szaporodási, fiókanevelési, vonulási, táplálkozási szokásait megfigyeltem.

Megvizsgáltam az egész tervezett bányatelket és környezetét, a területen nem találhatók telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) amelyek fészkelhetnek.

A „Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos törmelék” tervezett bányatelek és környezete az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következtében teljesen átalakult. A homok és kavics bányászata és a szántóföldi gazdálkodás következtében jellemzően szántóföldi termesztett növényfajok, gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik

A rendelkezésemre álló „Tájrendezési előterv” szerint (*Szigetkavics Kft. Tájrendezési előterve*) elkészítette annak ütemezését.

A már nem működő tavak vizes élőhelyé alakítása, partvonal lekerekítése, sekély vizű partszélek kialakítása a rekultiváció legfontosabb része. Mindezeket már a művelés során folyamatosan lehet végezni a tervezett humuszlerakók, közlekedési (*szállítási*) útvonalak célszerű elhelyezésével. A szállítási útvonal már kiépített, itt történik a Nyékládháza VI.-kavics védőnevű bányatelekről itt történik az M30 autópályára történő szállítás. A rekultiváció után a vizes élőhelyek kialakítása mellett parti horgászatra tervezik kialakítani a tavakat. Folyamatosan szükséges a tavak közötti és parti területek őshonos fajokkal (*fűz-nyár ligeterdő*) erdősíteni, fásítani. A művelés során fontos a víz minősége védelme, mindennemű szennyezés megelőzése.

7. Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

Simon Tibor.: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest 1992

Országos Meteorológiai Intézet.: Magyarország éghajlati atlasza Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960

Internet.: Természetvédelmi Információs Rendszer

Szigetkavics Kft.: Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos üledék tervezett bányatelek megállapítási kérelem. Budapest, 2021.04.02.

Szigetkavics Kft.: Nyékládháza IX. – homokos kavics, homok, agyagos üledék tervezett bányatelek tájrendezési előterve. Budapest, 2021.04.02.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Mercsák József László

Tarcal, 2021.05.13.

8. Fényképmelléklet

1.ábra: A tervezett bányatelek

2.ábra: A Hejő csatorna

3.ábra: A Hejő csatorna és környezete

4.ábra: Meglevő szállítási út

9. Egyéb melléklet

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/7516-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcál, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született: Miskolc, 1949.05.14.;

anyja neve: Mercsék Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye);
L.210/2001.; 2001. június 23.

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV   **Élővilágvédelem**
SZTjV   **Tájvédelem**

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február „ 11 ”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kaválczné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a,	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.hu

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László egyéni vállalkozó**

lakcím: **3915 Tarcál, Klapka utca 14.**

születési hely, idő: **Miskolc, 1949 május 14**

anyja neve: **Mercsák Margit**

személyigazolvány szám: **229129RA**

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valódiságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcál, 2021.05.13.

Mercsák József László